

Perceptimi publik ndaj institucioneve të sigurisë dhe drejtësisë, si dhe çështjeve të korrupsionit në Shqipëri

Autor:

Arjan Dyrmishi, Romario Shehu,

Metodologjia dhe koordinimi i punës në terren:

Eduard Zaloshnja,

Recensimi i brendshëm:

Mirsada Hallunaj

© Të gjitha të drejtat janë të rezervuara nga Qendra Kosovare për Studime të Sigurisë. Të drejtat e pronës intelektuale mbrohen me ligjin për të drejtat e autorit dhe të drejtat e përafërta. Asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të riprodhohet, të ruhet në sisteme elektronike apo të transmetohet në çfarëdo forme apo mjeti elektronik, mekanik apo tjetër pa lejen me shkrim të botuesit. Nuk lejohet shfrytëzimi komercial i asnjë materiali të botuar nga Qendra Kosovare për Studime të Sigurisë (QKSS) pa lejen me shkrim të QKSS-së. Ju lutemi të kontaktoni: info@qkss.org ose +383 38 221 420.

Të dhënat e paraqitura në këtë raport janë nga sondazhi i Barometrit të Sigurisë në Ballkanin Perëndimor (BSBP). BSBP është një nismë e re rajonale e filluar nga QKSS në vitin 2020, e cila zbatohet në bashkëpunim me Qendrën e Beogradit për Politikën e Sigurisë (BCSP) në Serbi dhe Qendrën për Studimin e Demokracisë dhe Qeverisjes (CSDG) në Shqipëri, e mbështetur nga National Endowment for Democracy (NED). BSBP shërben si një instrument për të matur perceptimet e publikut në Shqipëri, Kosovë dhe Serbi për çështje të ndryshme të lidhura me sigurinë. Të dhënat tregojnë se si qytetarët i perceptojnë apo informohen rreth çështjeve të paraqitura në këtë raport. Si të tilla, pikëpamjet e paraqitura në këtë raport nuk përfaqësojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e QKSS, BCSP, CSDG ose NED.

Financohet nga :

Konsorciumi i drejtuar nga:

PERCEPTIMI PUBLIK NDAJ INSTITUCIONEVE TË SIGURISË DHE DREJTËSISË, SI DHE ÇËSHTJEVE TË KORRUPSIONIT NË SHQIPËRI

PËRMBAJTJA

HYRJA	1
PERCEPTIMI PUBLIK NDAJ INSTITUCIONEVE TË SIGURISË	3
PERCEPTIMI PUBLIK NDAJ INSTITUCIONEVE TË DREJTËSISË	7
PERCEPTIMI PUBLIK NDAJ ÇËSHTJEVE TË KORRUPSIONIT	9
PËRMBYLLJA	16

HYRJA

Qendra për Studimin e Demokracisë dhe Qeverisjes (CSDG) ka kryer Barometrin e Sigurisë në Shqipëri gjatë dy viteve të fundit (2019 dhe 2020) në një përpjekje për të matur perceptimin e publikut ndaj institucioneve dhe çështjeve të ndryshme të lidhura me sigurinë. Në këtë botim të tretë, CSDG i është bashkuar Barometrit të Sigurisë në Ballkanin Perëndimor (BSBP) në botimin e tij të dytë për të kryer një barometër rajonal identik në Shqipëri, Kosovë dhe Serbi. Ky botim është i ndryshëm nga dy barometrat e mëparshëm, sepse ka marrë një dimension rajonal duke matur jo vetëm perceptimin e qytetarëve shqiptarë ndaj institucioneve të tyre dhe çështjeve të sigurisë, por edhe perceptimet e tyre ndaj bashkëpunimit rajonal dhe konkretisht marrëdhëniet ndërmjet Shqipërisë, Kosovës dhe Serbisë. BSBP ka një metodologji identike në të tri vendet, duke matur njëkohësisht perceptimet e qytetarëve të Kosovës dhe Serbisë për të njëjtat çështje. Rezultatet e BSBP do të publikohen në katër raporte të ndryshme për secilin vend. Ky raport, Perceptimi publik ndaj institucioneve të sigurisë dhe drejtësisë, si dhe çështjeve të korrupsionit është raporti i parë dhe përfshin vetëm rezultatet për Shqipërinë. Në periudhën në vijim do të publikohen edhe tre raporte të tjera për Shqipërinë, përfshirë këtu Siguria publike, kërcënimet e brendshme dhe të jashtme; Marrëdhëniet dypalëshe, bashkëpunimi ndërkufitar dhe çështjet e identitetit; si dhe Integrimi evropian dhe siguria rajonale. Ky raport është përqendruar vetëm në institucionet që lidhen me sigurinë, institucionet e drejtësisë dhe çështjet e korrupsionit.

Për këtë anketë është përdorur një kampion rastësor i shtresëzuar prej 1115 personash në moshë madhore. Anketat u shpërndanë proporcionalisht në 61 bashki të Shqipërisë, duke marrë parasysh zonat rurale/urbane, gjininë dhe kuotat e moshës. Qëllimi i kësaj qasjeje të shtresëzuar kampionimi ishte arritja e përfaqësimit të saktë gjeografik dhe demografik i popullsisë së rritur në Shqipëri, duke ruajtur një marzh gabimi më të ulët se $\pm 2,9\%$ për kampionin e përgjithshëm. Për këtë anketë u përdor një kampionim i rastësishëm, i cili garanton që çdo banor i Shqipërisë të ketë pasur probabilitetin e barabartë për t'u zgjedhur për të marrë pjesë në këtë anketë duke bërë të mundur që rezultatet e anketës të reflektojnë qëndrimet dhe perceptimet e të gjithë popullsisë në moshë madhore të Shqipërisë. Anketa u krye përmes intervistave ballë për ballë. Para fillimit të punës në terren, anketuesit u trajnuan nga ekipi i menaxhimit të projektit. Puna në terren për mbledhjen e të dhënave u krye gjatë periudhës 10-20 shtator 2021. Përgjigjet e të anketuarve u regjistruan në mënyrë të drejtpërdrejtë në telefonat celularë të anketuesve dhe u transmetuan drejtpërsëdrejti tek serveri qendror me anën e një softueri të veçantë të prodhuar specifikisht për këtë studim nga ana e specialistit të IT të projektit. Koha dhe vendndodhja e secilës anketë gjithashtu regjistrohej automatikisht. Në fund të punës në terren, u krye një kontroll i përgjithshëm i cilësisë së të dhënave të anketave të grumbulluara në server.

Forcat e Armatosura (44.93%) perceptohen si institucioni më i besuar, ndërsa Presidenti (11.99%); perceptohet si institucioni më pak i besuar.

Prokuroria Speciale Kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar – SPAK (37.67%) dhe Forcat e Armatosura (33.49%) konsiderohen si institucionet më të pavarura nga

ndikimi politik. Institucionet e perceptuara si më pak të pavarura nga ndikimi politik janë gjykatat (16.41%); prokuroria (16.63%); dhe Policia e Shtetit (18.62%).

Institucionet e perceptuara si më të korruptuarat janë gjykatat (56.75%) dhe prokuroria (54.75%). Forcat e Armatosura (15.9%) perceptohen si institucioni më pak i korruptuar.

Ky raport është i ndarë në tre pjesë kryesore. Kapitulli në vijim paraqet gjetjet që kanë të bëjnë me perceptimin e publikut ndaj institucioneve të lidhura me sigurinë; kapitulli vijues paraqet gjetjet që kanë të bëjnë me institucionet e drejtësisë dhe kapitulli i fundit paraqet gjetjet e çështjeve të korrupsionit. Në fund të raportit ofrohet edhe përmbyllja, e cila reflekton mbi gjetjet.

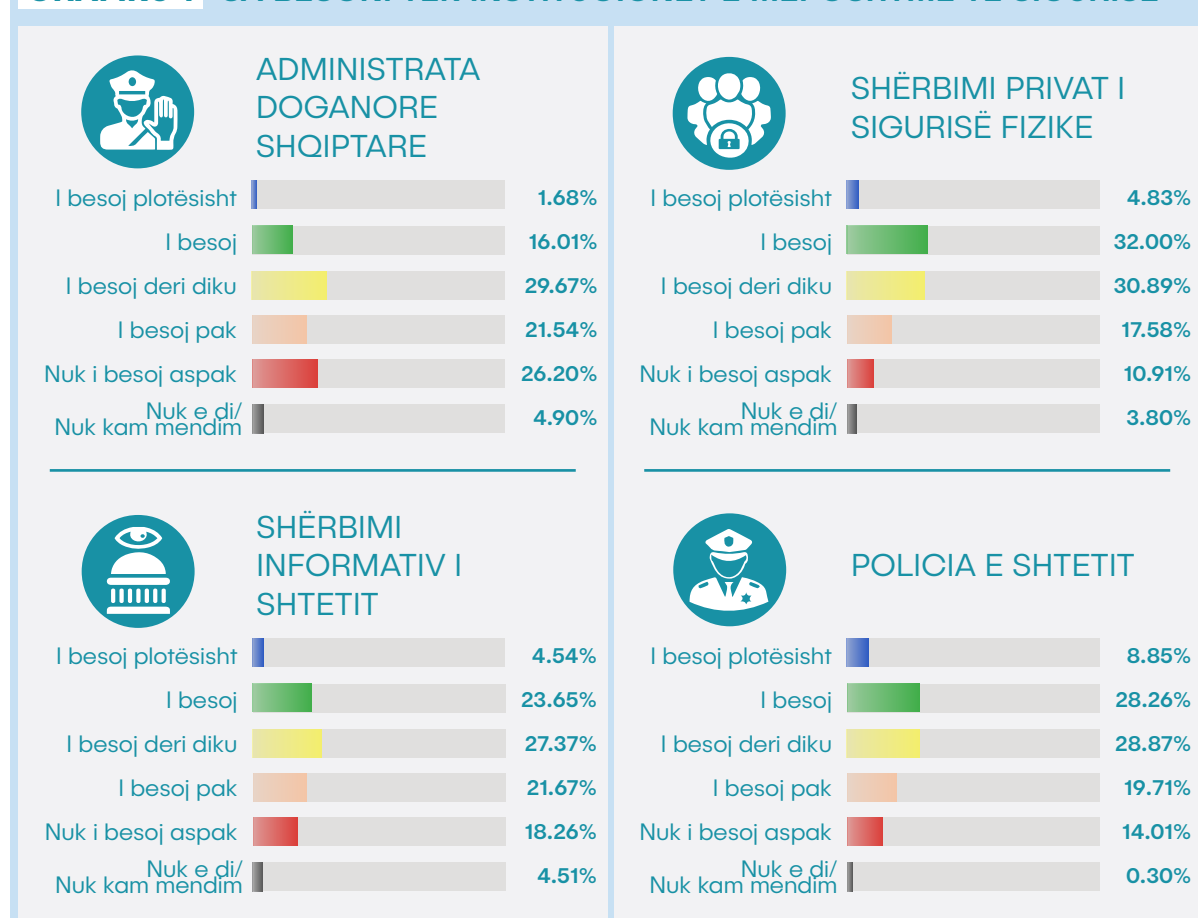

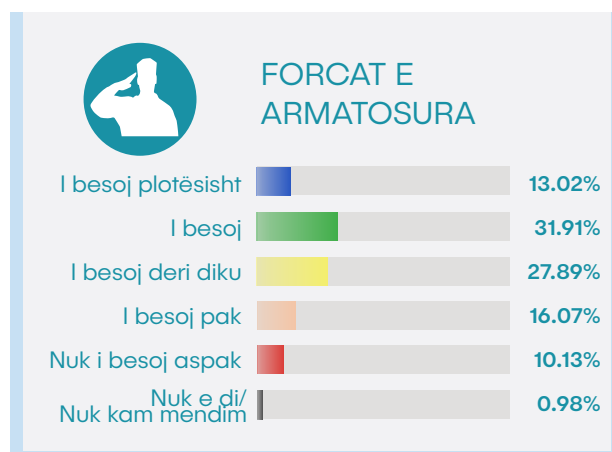
PERCEPTIMI PUBLIK NDAJ INSTITUCIONEVE TË SIGURISË

Ky kapitull paraqet të gjitha rezultatet që kanë të bëjnë me perceptimin e të anketuarve ndaj institucioneve të sigurisë. Institucionet e sigurisë të cilave u referohet ky raport përfshijnë Forcat e Armatosura, Policinë e Shtetit, Shërbimin Informativ të Shtetit, Administratën Doganore Shqiptare dhe shoqëritë private të sigurisë fizike. Megjithatë, përveç këtyre, ky kapitull përfshin edhe një grafik me institucionet e tjera që ndikojnë (tërthorazi) në çështjet e sigurisë pavarësisht se fokusi i tyre parësor nuk është siguria, përkatësisht Avokati i Popullit, Kuvendi, Qeveria, Presidenti dhe bashkia.

Institucioni më i besuar i sigurisë janë Forcat e Armatosura (44.93%). Nga ana tjetër, Administrata Doganore Shqiptare (17.69%) është institucioni më pak i besuar i sigurisë. Institucioni më i besuar që ka ndikim në çështjet e sigurisë është bashkia (32.74%), ndërsa më pak i besuar është Presidenti (11.99%).

GRAFIKU 1 SA BESONI TEK INSTITUCIONET E MËPOSHTME TË SIGURISË

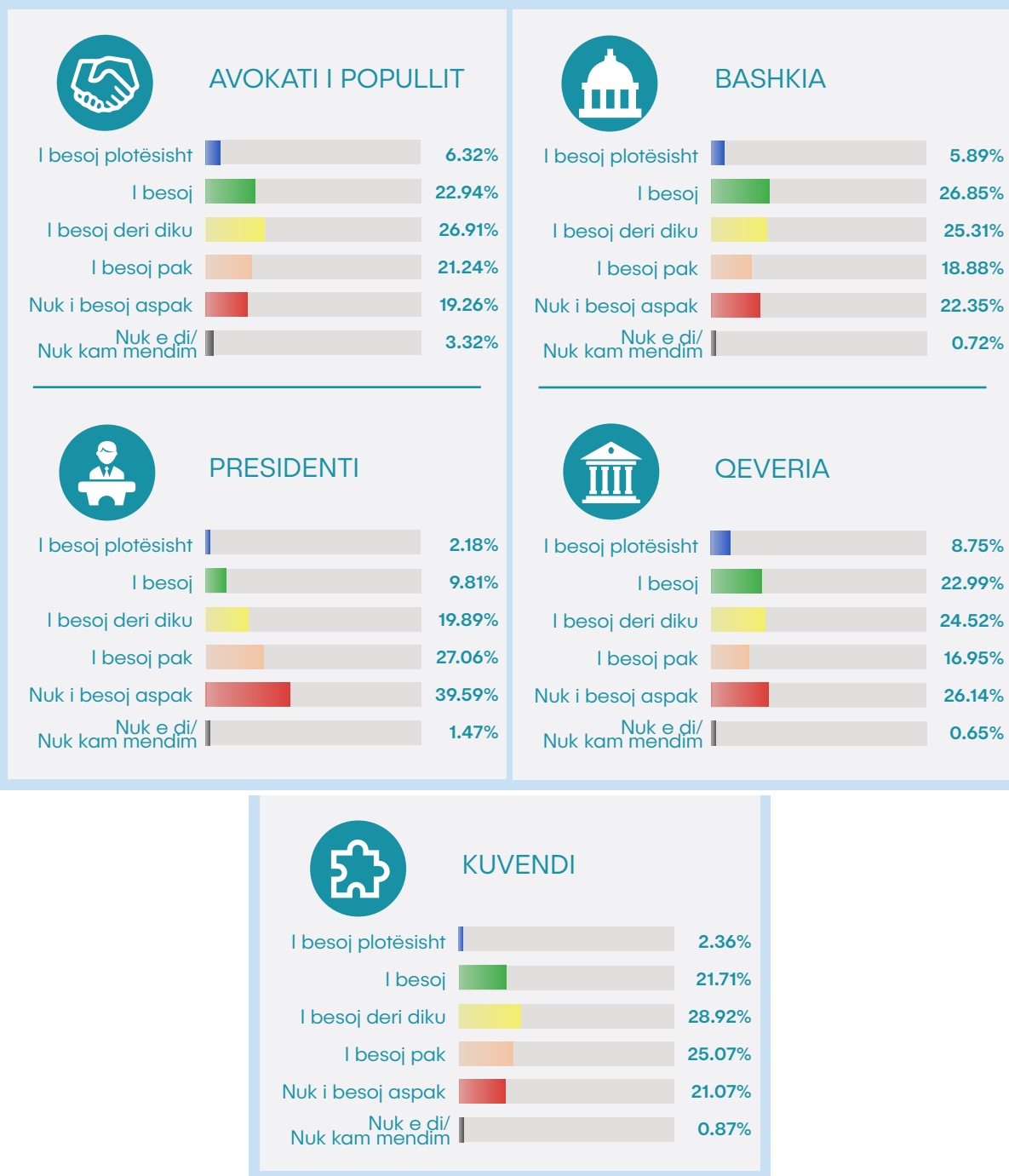
Forcat e Armatosura janë institucioni më i besuar i sigurisë në Shqipëri. Edhe pse votuesit e Partisë Socialiste kanë besimin më të madh tek Forcat e Armatosura (65.43%), ndryshe nga institucionet e tjera, Forcat e Armatosura gëzojnë një nivel të konsiderueshëm besimi edhe nga njerëzit që nuk kanë votuar për Partinë Socialiste (32.59%). Megjithatë, vlen të theksohet se një në katër të anketuar (26.2%) kanë pak ose aspak besim tek Forcat e Armatosura.

Publiku është shumë i ndarë për sa i përket besimit tek Policia e Shtetit. Përqindje të krahasueshme të audiencës e gjejnë veten në spektrin e kundërt të besimit tek Policia e Shtetit. Ndërkohë që 37.11% e të anketuarve besojnë ose besojnë plotësisht tek Policia e Shtetit; një në tre të anketuar (33.72%) kanë pak ose aspak besim tek ky institucion. Gjithashtu, 28.87% e të anketuarve kanë një qëndrim asnjës.

Shërbimi Informativ i Shtetit është institucioni i dytë më pak i besuar i sigurisë në Shqipëri. Janë më shumë të anketuar (39.93%) që kanë pak ose aspak besim tek Shërbimi Informativ i Shtetit, sesa të anketuar që kanë besim ose shumë besim (28.19%). Gjithashtu, 27.37% e të anketuarve kanë një qëndrim asnjës.

36.83% e të anketuarve besojnë ose besojnë plotësisht tek kompanitë private të sigurisë fizike. Me këtë rezultat, kompanitë private të sigurisë fizike gëzojnë vetëm 0.26% më pak besim se Policia e Shtetit. Nga ana tjetër, janë 5.23% më pak të anketuar që kanë pak ose aspak besim tek kompanitë private të sigurisë fizike (28.49%) krahasuar me Policinë e Shtetit (33.72%).

Administrata Doganore Shqiptare është institucioni më pak i besuar i sigurisë në Shqipëri. Vetëm 17.69% e të anketuarve besojnë ose besojnë plotësisht tek Administrata Doganore Shqiptare. Nga ana tjetër, 47.74% e të anketuarve kanë pak ose aspak besim tek ky institucion. Gjithashtu, 29.67% e të anketuarve kanë një qëndrim asnjës.

GRAFIKU 2 SA BESIM KENI TEK INSTITUCIONET QË KANË LIDHJE ME SIGURINË

Kuvendi është institucioni i dytë më pak i besuar nga institucionet që ndikojnë në çështjet e sigurisë në Shqipëri. 24.07% e të anketuarve besojnë ose besojnë plotësisht tek Kuvendi, ndërsa një përqindje më e madhe (46.14%) kanë pak ose aspak besim. Gjithashtu, 28.92% e të anketuarve kanë një qëndrim asnjës.

Qeveria besohet ose besohet plotësisht nga 31.74% e të anketuarve. Një përqindje më e madhe (43.09%) kanë pak ose aspak besim tek Qeveria. Pothuajse një në katër (24.52%) të anketuar kanë një qëndrim asnjës.

Sipas kësaj ankete, Presidenti është institucioni më pak i besuar nga institucionet që ndikojnë në çështjet e sigurisë në Shqipëri. Vetëm 11.99% e të anketuarve besojnë ose besojnë plotësisht tek Presidenti. Nuk ka asnjë dallim domethënës midis kategorive të ndryshme të nën-kampionit. Një shumicë e konsiderueshme e të anketuarve (66.65%) kanë pak ose aspak besim tek Presidenti. Gjithashtu, një në katër të anketuar (19.89%) kanë një qëndrim asnjës.

Bashkia është institucioni më i besuar nga institucionet që ndikojnë në çështjet e sigurisë në Shqipëri. Pothuajse një në tre të anketuar (32.74%) besojnë ose besojnë plotësisht tek bashkia e tyre. Një përqindje më e madhe (41.23%) kanë pak ose aspak besim tek bashkia. Gjithashtu, një në katër të anketuar (25.31%) kanë një qëndrim asnjës.

Gjithsej 40.5% e të anketuarve kanë pak ose aspak besim tek Avokati i Popullit. Nga ana tjetër, 29.26% e të anketuarve besojnë ose besojnë plotësisht tek Avokati i Popullit, ndërsa 26.91% kanë qëndrim asnjës.

Qytetarët janë pyetur edhe për kontaktet e tyre me institucionet e sigurisë dhe institucionet që ndikojnë në çështjet e sigurisë gjatë vitit të kaluar. Rezultatet tregojnë se qytetarët kanë pasur më shumë kontakte me bashkinë (44.85%) dhe me Policinë e Shtetit (22%). Nga ana tjetër, institucionet e Avokatit të Popullit (1.54%) dhe Forcave të Armatosura (4.42%) kanë pasur më pak kontakte me qytetarët sipas kësaj ankete.

Vlen të theksohet fakti që Forcat e Armatosura janë institucioni më i besuar i sigurisë dhe perceptohen si institucioni më i pavarur i sigurisë nga ndikimi politik (33.49%), pavarësisht se ky institucion ka pasur shumë pak kontakt me qytetarët. Shumica e konsiderueshme e të anketuarve (64.75%) i perceptojnë Forcat e Armatosura si një institucion që nuk është i pavarur nga ndikimi politik. Pavarësisht kësaj, krahasuar me institucionet e tjera të sigurisë, Forcat e Armatosura perceptohen si institucioni më i pavarur nga ndikimi politik në Shqipëri. Një në tre të anketuar (33.49%) besojnë se Forcat e Armatosura janë të pavarura ose plotësisht të pavarura nga ndikimi politik.

Të anketuarit kanë perceptime kontradiktore ndaj Policisë së Shtetit. Nga njëra anë, Policia e Shtetit perceptohet si institucioni i sigurisë më pak i pavarur (18.62%); shumica e konsiderueshme e të anketuarve (70.26%) besojnë se Policia e Shtetit nuk i trajton të gjithë qytetarët në mënyrë të barabartë; dhe më pak se gjysma e të anketuarve (46.47%) besojnë se Policia e Shtetit i shërben qytetarëve. Megjithatë, nga ana tjetër, pjesa dërrmuese e të anketuarve (82.57%) besojnë se Policia e Shtetit përmirëson plotësisht ose të paktën pjesërisht sigurinë e tyre; dhe 66.54% e të anketuarve raportojnë se nuk kanë përjetuar ndonjë sjellje të pahijshme të policisë gjatë vitit të kaluar. Kur u pyetën se tek cili institucion/organizatë do e raportonin sjelljen e pahijshme të policisë në rast se do e dëshmonin atë, shumica e të anketuarve renditën Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit (26.87%); Shërbimin për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat – SHÇBA (23.64%); dhe median (16.38%). Vlen të theksohet se 15.35% e të anketuarve nuk do e raportonin askund sjelljen e pahijshme të policisë.

Ky kapitull pasqyroj rezultatet e anketës në lidhje me institucionet e sigurisë në Shqipëri. Kapitulli në vijim paraqet rezultatet e anketës për institucionet e drejtësisë në vend.

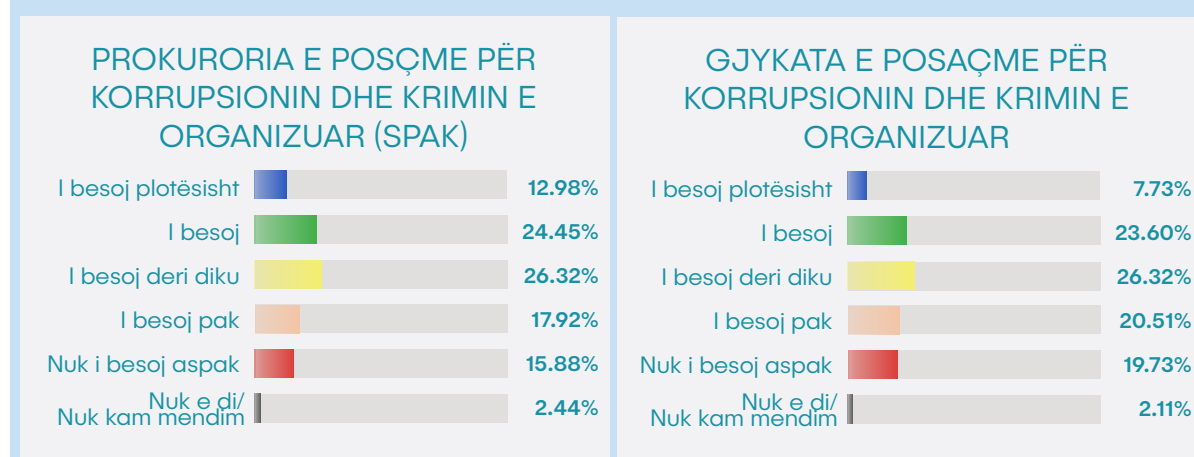
PERCEPTIMI PUBLIK NDAJ INSTITUCIONEVE TË DREJTËSISË

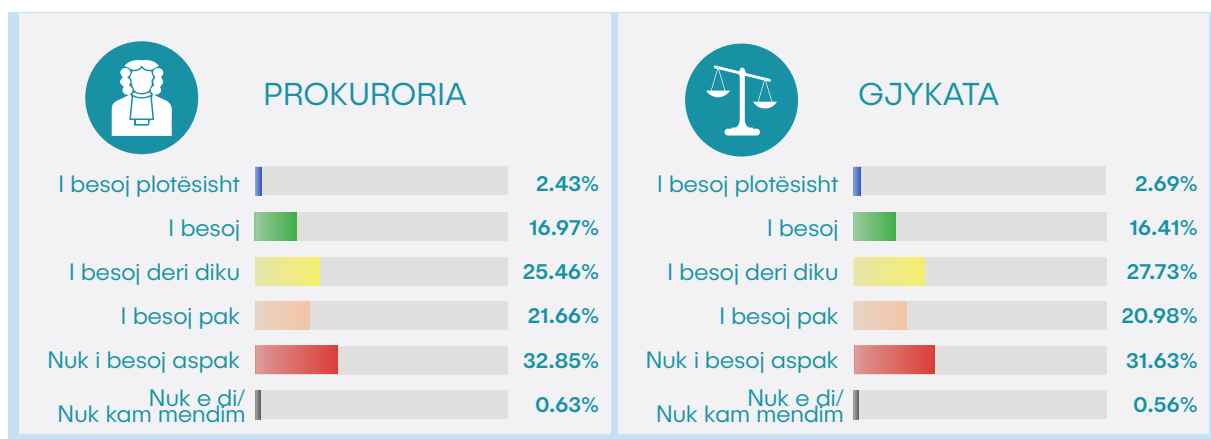
Ky kapitull paraqet të gjitha rezultatet e anketës në lidhje me perceptimin e të anketuarve ndaj institucioneve të drejtësisë. Institucionet e drejtësisë të cilave u referohet ky raport përfshijnë gjykatat, prokurorinë, Gjykatat e Posaqme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar dhe Prokurorinë e Posaqme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar (SPAK).

Prokuroria e Posaqme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar – SPAK (37.43%) është institucioni më i besuar i drejtësisë në vend, ndërsa gjykatat (19.1%) janë institucionet më pak të besuara. Institucionet më pak të besuara të drejtësisë kanë pasur kontaktin më të madh me qytetarët. 10.99% e të anketuarve kanë pasur kontakte me gjykatat gjatë vitit të kaluar. Përkundrazi, institucionet më të besuara të drejtësisë nuk kanë pasur pothuajse asnjë kontakt me të anketuarit. Vetëm 1.14% e të anketuarve kanë pasur kontakt me Prokurorinë e Posaqme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar – SPAK.

Të anketuarit e perceptojnë Prokurorinë e Posaqme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar – SPAK (37.67%) dhe Gjykatat e Posaqme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar (29.55%) si institucionet e drejtësisë më të pavarura nga ndikimi politik. Nga ana tjetër, institucionet më pak të pavarura të drejtësisë nga ndikimi politik janë gjykatat (16.41%) dhe prokuroria (16.63%).

GRAFIKU 3 SA BESONI TEK INSTITUCIONET E MËPOSHTME TË DREJTËSISË

Gjykatat janë institucioni më pak i besuar i drejtësisë në Shqipëri. Shumica e të anketuarve (52.61%) kanë pak ose aspak besim tek gjykatat. 27.73% e të anketuarve kanë një qëndrim asnjanes, ndërsa vetëm një në pesë të anketuar (19.1%) besojnë ose besojnë plotësisht tek gjykatat.

Prokuroria është institucioni i dytë më pak i besuar i drejtësisë në Shqipëri. Shumica e të anketuarve (54.51%) kanë pak ose aspak besim tek prokuroria. Një në katër të anketuar (25.46%) ka një qëndrim asnjanes, ndërsa një në pesë të anketuar (19.4%) beson ose beson plotësisht tek prokuroria.

Gjykatat e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar janë institucionet e dyta më të besuara të drejtësisë në Shqipëri. Gjithsej 31.33% e të anketuarve besojnë ose besojnë plotësisht tek këto institucione. Megjithatë, 40.24% e të anketuarve kanë pak ose aspak besim, ndërsa një në katër të anketuar (26.32%) kanë një qëndrim asnjanes ndaj këtyre institucioneve.

Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar (SPAK) është institucioni më i besuar i drejtësisë në Shqipëri. 37.43% e të anketuarve besojnë ose besojnë plotësisht tek ky institucion. Nga ana tjetër, një në tre të anketuar (33.8%) kanë pak ose aspak besim, ndërsa 26.32% e të anketuarve kanë një qëndrim asnjanes.

Ky kapitull pasqyroj rezultatet e anketës në lidhje me institucionet e drejtësisë në Shqipëri, pjesa e mëposhtme paraqet perceptimet qytetarëve ndaj çështjeve të korrupsionit.

PERCEPTIMI PUBLIK NDAJ ÇËSHTJEVE TË KORRUPSIONIT

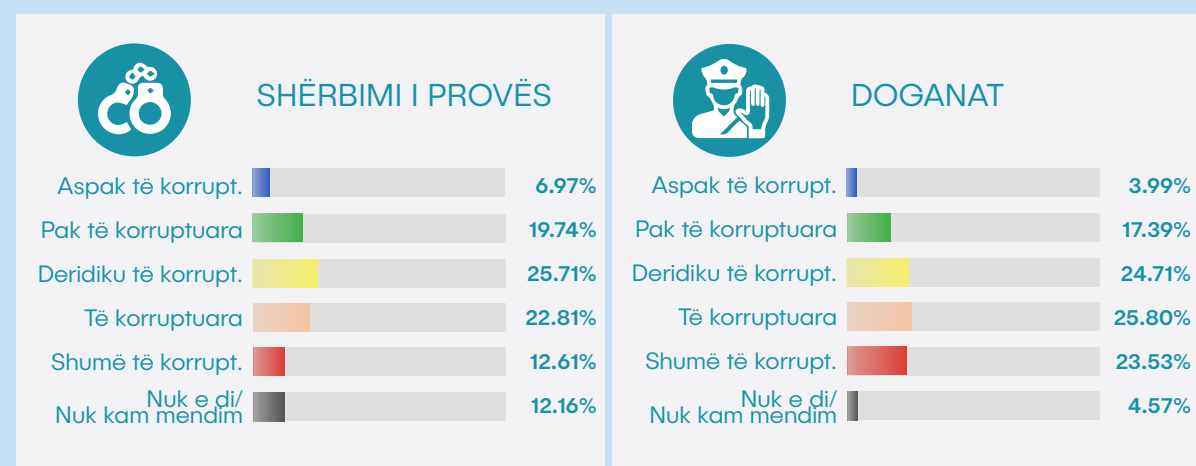
Të anketuarit u pyetën edhe në lidhje me çështjet e korrupsionit në Shqipëri. Ky kapitull paraqet gjetjet që kanë të bëjnë me besimin e të anketuarve në organet kundër korrupsionit, nivelin e perceptuar të korrupsionit në secilin prej institucioneve të sigurisë apo drejtësisë, përhapjen e korrupsionit në prokurime/tendera, kërcënimin e korrupsionit ndaj sigurisë kombëtare dhe meritokracinë në rekrutimin e personelit të institucioneve shtetërore.

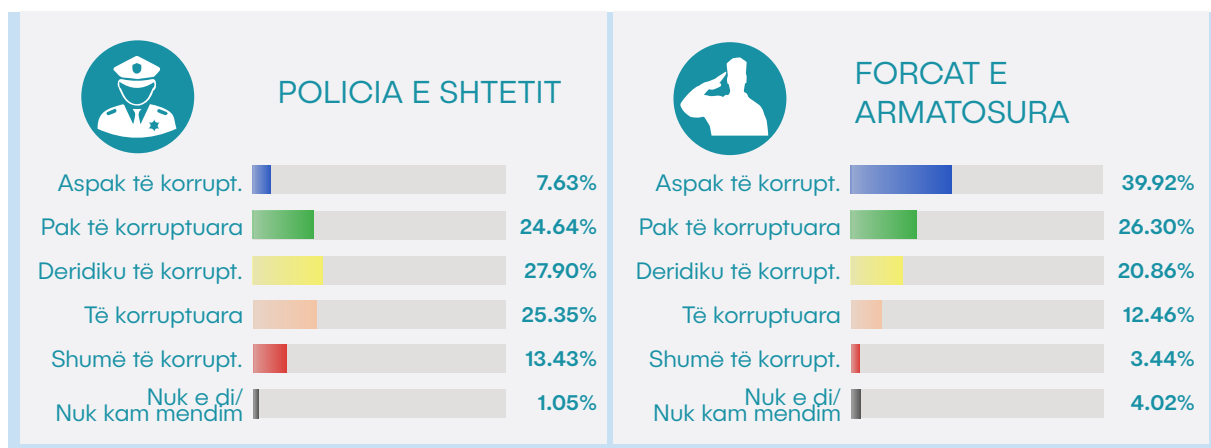
Vetëm një në katër shqiptarë besojnë tek organet kundër korrupsionit në vend. Gjykatat (56.75%); prokuroria (54.75%); dhe partitë politike (54.58%) perceptohen si institucionet më të korruptuara në Shqipëri. Nga ana tjetër, shërbimi zjarrfikës (5.94%); komunitetet fetare (7.74%); dhe Forcat e Armatosura (15.9%) perceptohen si institucionet më pak të korruptuara.

Megjithatë shumica e konsiderueshme e të anketuarve (79.94%) besojnë se korrupsioni është i përhapur në prokurimet/tenderat e institucioneve të sigurisë publike, më pak se gjysma e të anketuarve (40.15%) e shohin korrupsionin si një kërcënim ose kërcënim të lartë ndaj sigurisë kombëtare.

Për sa i përket rekrutimit në institucionet e sigurisë, një shumicë e konsiderueshme e të anketuarve (70.22%) besojnë se ky rekrutim është i bazuar në meritë dhe aftësi vetëm për pakicën e anëtarëve të stafit ose për asnjë prej tyre. Për sa i përket rekrutimit në administratën publike, një përqindje pak më e lartë (75.52%) beson të njëjtën gjë.

GRAFIKU 4 A MENDONI SE INSTITUCIONET E MËPOSHTME TË SIGURISË JANË TË KORRUPTUARA

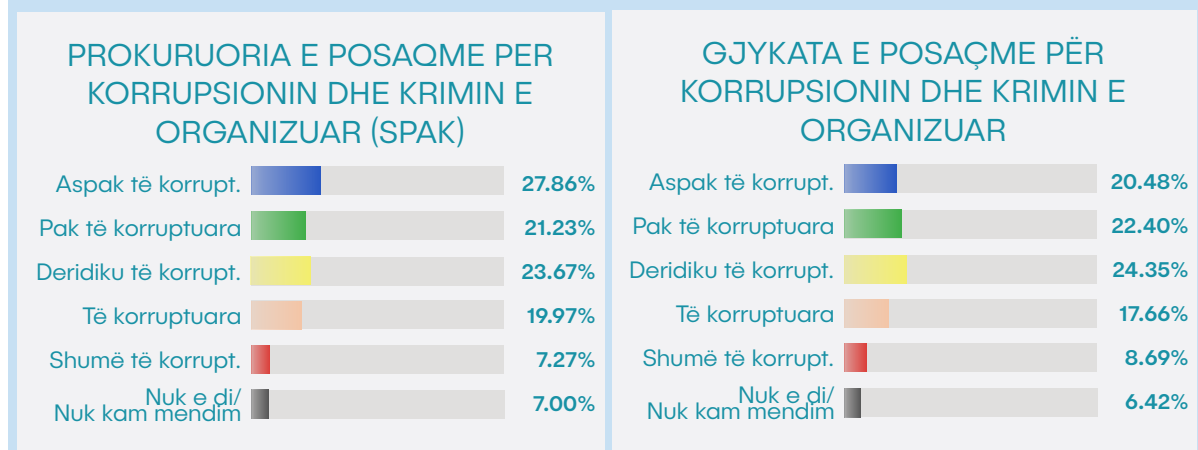
Forcat e Armatosura perceptohen si institucioni i sigurisë më pak i korraptuar në Shqipëri. Shumica e të anketuarve (59.22%) i konsiderojnë Forcat e Armatosura si pak ose aspak të korraptuara. Vetëm 15.9% e të anketuarve besojnë se Forcat e Armatosura janë të korraptuara ose shumë të korraptuara.

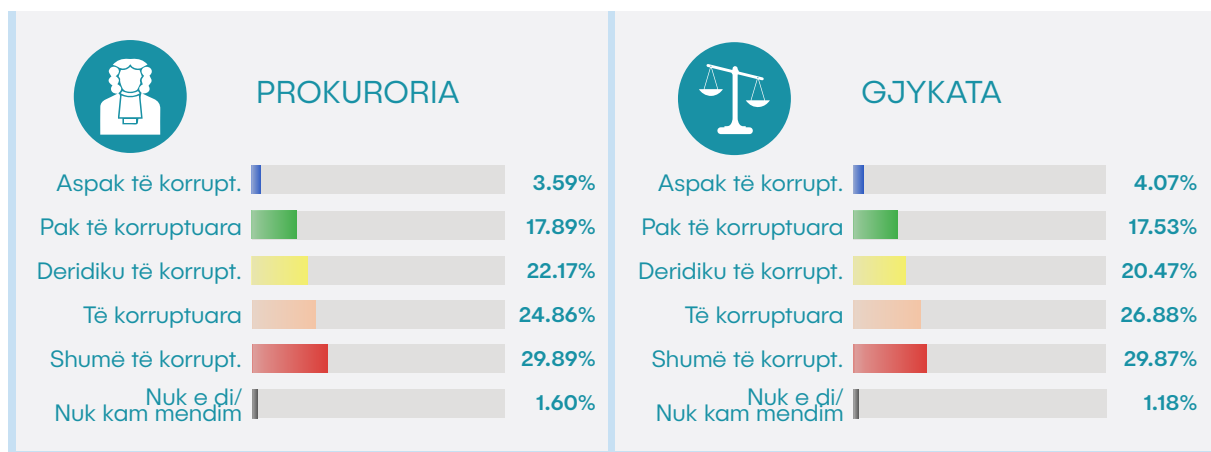
Një pjesë e konsiderueshme e të anketuarve (38.78%) besojnë se Policia e Shtetit është e korraptuar ose shumë e korraptuar, ndërsa një në tre të anketuar (32.27%) e konsiderojnë Policinë e Shtetit si pak ose aspak të korraptuar.

Administrata Doganore Shqiptare perceptohet si institucioni më i korraptuar i sigurisë në vend. Gjysma e të anketuarve (49.33%) e konsiderojnë Administratën Doganore Shqiptare si të korraptuar ose shumë të korraptuar. Nga ana tjetër, 21.38% e të anketuarve e konsiderojnë Administratën Doganore Shqiptare si pak ose aspak të korraptuar.

35.42% e të anketuarve e perceptojnë shërbimin e provës si të korraptuar ose shumë të korraptuar. Nga ana tjetër, pak më shumë se një në katër të anketuar (26.71%) e konsiderojnë shërbimin e provës si pak ose aspak të korraptuar.

GRAFIKU 5 A MENDONI SE INSTITUCIONET E MËPOSHTME TË DREJTËSISË JANË TË KORRUPTUARA

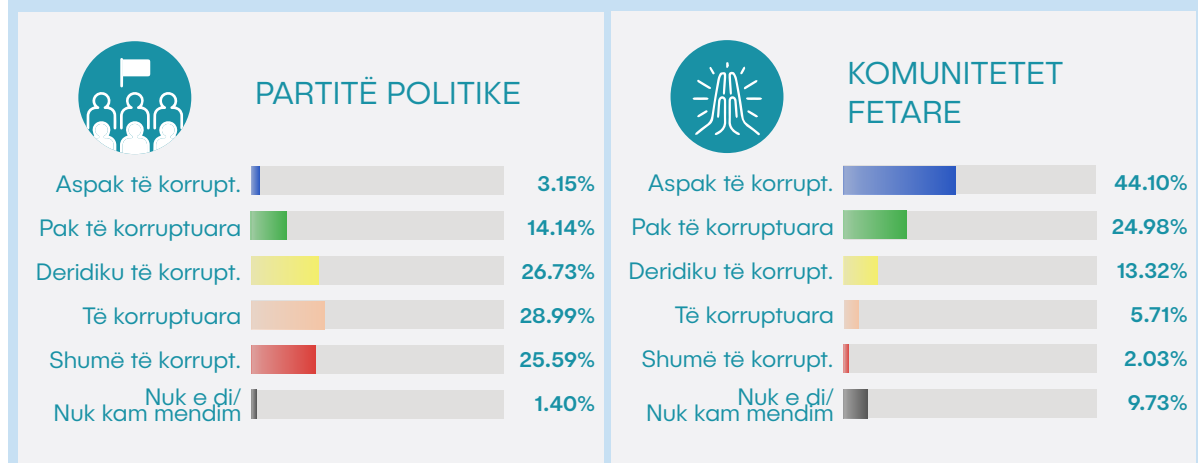
Gjykatat perceptohen si institucionet më të korruptuara të drejtësisë në Shqipëri. Shumica e të anketuarve (56.75%) besojnë se gjykatat janë të korruptuara ose shumë të korruptuara. Më shumë se një në pesë të anketuar (21.6%) i konsideron gjykatat si pak ose aspak të korruptuara.

Prokuroria perceptohet si institucioni i dytë më i korruptuar i drejtësisë në Shqipëri. Shumica e të anketuarve (54.75%) besojnë se prokuroria është e korruptuar ose shumë e korruptuar. Përkundrazi, 21.48% e të anketuarve besojnë se prokuroria është pak ose aspak e korruptuar.

42.88% e të anketuarve i konsiderojnë Gjykatat e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar si pak ose aspak të korruptuara. Përkundrazi, një në katër të anketuar (26.35%) i konsideron ato si të korruptuara ose shumë të korruptuara.

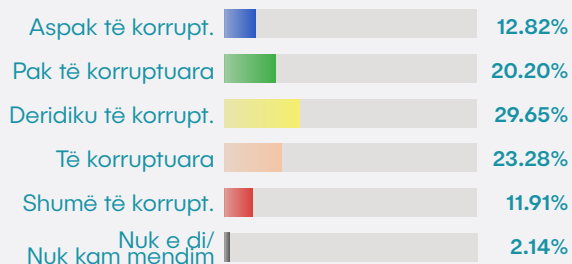
Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar (SPAK) perceptohet si institucioni më pak i korruptuar i drejtësisë në Shqipëri. Gjysma e të anketuarve e perceptojnë SPAK-un si pak ose aspak të korruptuar. Përkundrazi, një në pesë të anketuar (20.24%) e percepton SPAK-un si të korruptuar ose shumë të korruptuar.

GRAFIKU 6 A MENDONI SE INSTITUCIONET E MËPOSHTME JANË TË KORRUPTUARA

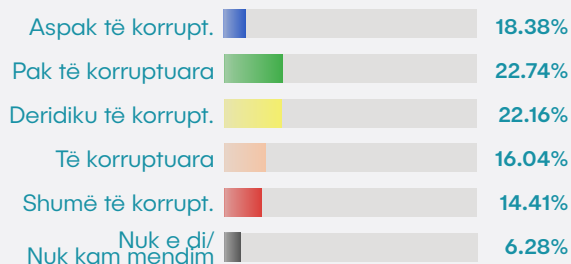

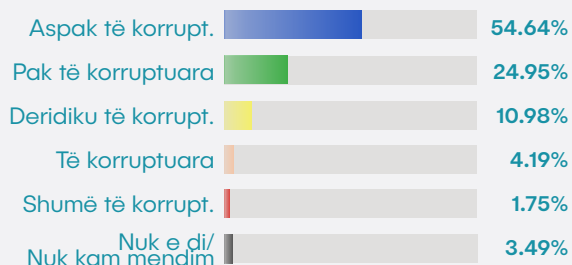
MEDIAT

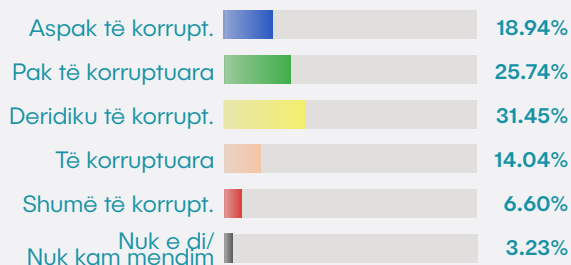
ORGANIZATAT E SHOQËRISË CIVILE

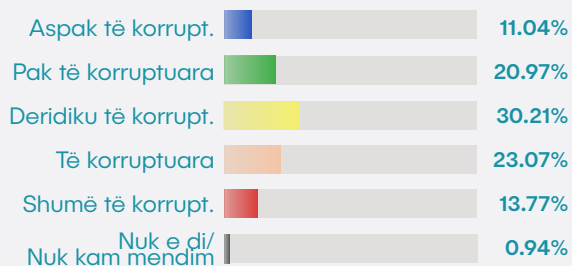
SHËRBIMI ZJARRFIKËS

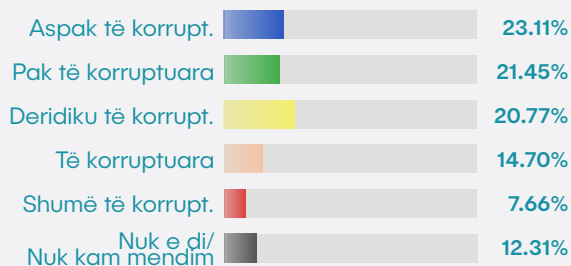
INSTITUCIONET ASRSIMORE

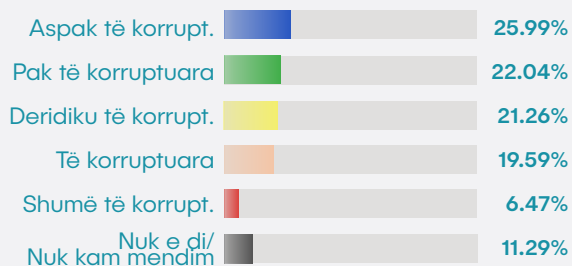
INSTITUCIONET E SHËNDTIT (SPITALET)

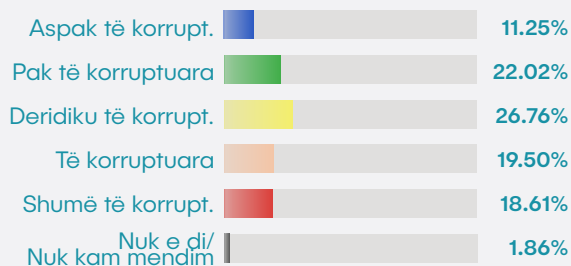
AVOKATI I POPULLIT

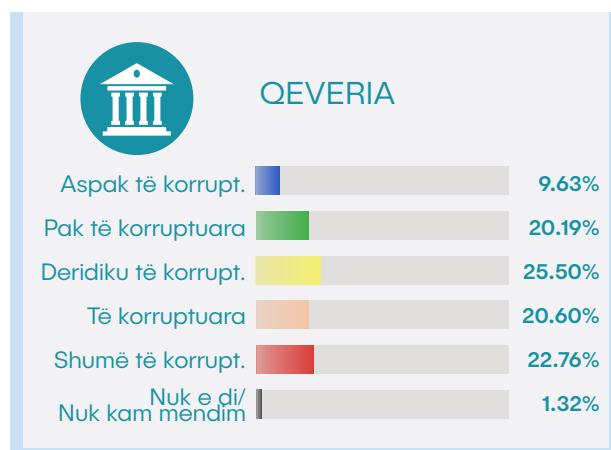

KRYEPLEQËT/ ADMINISTRATORËT E LAGJES

BASHKIA

43.36% e të anketuarve besojnë se Qeveria është e korraptuar ose shumë e korraptuar. Nga ana tjetër, 29.82% e të anketuarve e perceptojnë Qeverinë si pak ose aspak të korraptuar.

38.11% e të anketuarve e konsiderojnë bashkinë e tyre të korraptuar ose shumë të korraptuar. Një në tre të anketuar (33.27%) e konsiderojnë bashkinë e tyre si pak ose aspak të korraptuar. Analiza e kategorive të nën-kampionit vuri në dukje një dallim midis zonave rurale dhe atyre gjysmë/urbane. Përqindja e të anketuarve që e konsiderojnë bashkinë e tyre si të korraptuar ose shumë të korraptuar në zonat urbane (41.1%) është më e lartë se përqindja e atyre në zonat rurale (31.1%).

Pothuajse gjysma e të anketuarve i konsiderojnë kryepleqtë/administratorët e lagjes si pak ose aspak të korraptuar. Nga ana tjetër, një në pesë të anketuar (19.42%) i konsideron kryepleqtë/administratorët e lagjeve si të korraptuar ose shumë të korraptuar. Të anketuarit nga zonat rurale kanë më pak gjasa (14.9%) t'i perceptojnë kryepleqtë si të korraptuar ose shumë të korraptuar në krahasim me zonat urbane (21.4%) për administratorët e lagjes.

Më pak se gjysma e të anketuarve (44.56%) e perceptojnë Avokatin e Popullit si pak ose aspak të korraptuar, ndërsa 22.36% e të anketuarve besojnë se Avokati i Popullit është i korraptuar ose shumë i korraptuar.

Të anketuarit janë shumë të ndarë sa i përket korrupsionit në institucionet shëndetësore. Përqindje të ngjashme të të anketuarve kanë perceptime të ndryshme në këtë drejtim. 36.84% e të anketuarve besojnë se institucionet shëndetësore janë të korraptuara ose shumë të korraptuara; 30.21% të tjerë kanë një qëndrim asnjës; ndërsa 32.01% e të anketuarve i konsiderojnë institucionet shëndetësore pak ose aspak të korraptuara.

Më pak se gjysma e të anketuarve (44.68%) i konsideron institucionet arsimore si pak ose aspak të korraptuara. Nga ana tjetër, një në pesë të anketuar (20.64%) i konsideron institucionet arsimore si të korraptuara ose shumë të korraptuara.

Shërbimi zjarrfikës perceptohet si institucioni më pak i korraptuar në Shqipëri. Shumica e konsiderueshme e të anketuarve (79.59%) e perceptojnë shërbimin zjarrfikës si pak ose aspak të korraptuar. Vetëm një pjesë shumë e vogël e të anketuarve (5.94%) besojnë se shërbimi zjarrfikës është i korraptuar ose shumë i korraptuar.

41.12% e të anketuarve i perceptojnë OSHC-të si pak ose aspak të korruptuara, ndërsa 30.45% e të anketuarve i perceptojnë OSHC-të si të korruptuara ose shumë të korruptuara. Të anketuarit e zonave rurale (20.3%) kanë më pak gjasa t'i perceptojnë OSHC-të si të korruptuara ose shumë të korruptuara në krahasim me të anketuarit e zonave urbane (34.8%).

Të anketuarit kanë perceptime të ndryshme ndaj korrupsionit në media. Një në tre të anketuar (33.02%) e perceptojnë median si pak ose aspak të korruptuar. Përkundrazi, 35.19% e të anketuarve besojnë se media është e korruptuar ose shumë e korruptuar. Vërehet një dallim në analizën e kategorive të nën-kampionit, pasi të anketuarit në zonat rurale (25.7%) kanë më pak gjasa se ata në zonat gjysmë/urbane (39.3%) që ta perceptojnë median si të korruptuar ose shumë të korruptuar.

Komunitetet fetare perceptohen si institucionet e dyta më pak të korruptuara në Shqipëri. Shumica e konsiderueshme e të anketuarve (69.08%) i konsiderojnë komunitetet fetare si pak ose aspak të korruptuara. Vetëm një pjesë e vogël e të anketuarve (7.74%) i konsiderojnë komunitetet fetare si të korruptuara ose shumë të korruptuara.

Partitë politike perceptohen si institucionet e treta më të korruptuara në Shqipëri. Shumica e të anketuarve (54.58%) i konsiderojnë partitë politike si të korruptuara ose shumë të korruptuara, ndërsa 17.29% e të anketuarve i konsiderojnë ato si pak ose aspak të korruptuara. Në analizën e kategorive të nën-kampionit vërehen dy dallime, i pari në përkatësinë partiake dhe tjetri në kategorinë e vendbanimit rural/urban. Një në tre të anketuar (34.12%) që ka votuar Partinë Socialiste i konsideron partitë politike si të korruptuara ose shumë të korruptuara, ndërsa një përqindje më e madhe (66.89%) e të anketuarve që nuk kanë votuar për Partinë Socialiste besojnë të njëjtën gjë. Në mënyrë të ngjashme, të anketuarit nga zonat urbane (57.2%) kanë më shumë gjasa t'i konsiderojnë partitë politike si të korruptuara ose shumë të korruptuara në krahasim me ata nga zonat rurale (48.5%).

Më pak se gjysma e të anketuarve (46.99%) janë skeptikë ndaj rolit të organeve kundër korrupsionit. 26.33% kanë një qëndrim asnjës, ndërsa një në katër të anketuar (24.65%) u besojnë organeve kundër korrupsionit në Shqipëri.

Shumica e konsiderueshme e të anketuarve (79.94%) e perceptojnë korrupsionin si të përhapur në prokurimet/tenderat e institucioneve të sigurisë publike. Vetëm 15.7% e të anketuarve e perceptojnë korrupsionin si pak ose aspak të përhapur në prokurimet/tenderat e institucioneve të sigurisë publike.

40.15% e të anketuarve e konsiderojnë korrupsionin si një kërcënim ose kërcënim të lartë ndaj sigurisë kombëtare, ndërsa një në katër të anketuar (24.02%) e konsideron korrupsionin si një kërcënim të ulët ose aspak kërcënim ndaj sigurisë kombëtare të Shqipërisë.

Një shumicë e konsiderueshme e të anketuarve (70.22%) besojnë se punësimi në institucionet e sigurisë bazohet në merita dhe aftësi vetëm për pakicën e anëtarëve të stafit ose asnjë prej tyre. Nga ana tjetër, 27.21% e të anketuarve besojnë se punësimi në institucionet e sigurisë bazohet në merita dhe aftësi për shumicën ose të gjithë anëtarët e stafit.

Shumica e konsiderueshme e të anketuarve (75.52%) besojnë se punësimi në administratën publike bazohet në merita dhe aftësi vetëm për pakicën e anëtarëve të stafit ose asnjë prej tyre. Nga ana tjetër, një në pesë të anketuar (20.65%) beson se punësimi në administratën publike bazohet në merita dhe aftësi për shumicën ose të gjithë anëtarët e stafit.

Ky kapitull paraqiti perceptimet e qytetarëve ndaj përhapjes së korrupsionit në vend, meritokracinë e rekrutimit të stafit dhe nivelin e perceptuar të korrupsionit në secilin institucion. Kjo ishte pjesa e tretë dhe e fundit e këtij raporti. Përmbyllja e mëposhtme shqyrton shkurtimisht dhe analizon rezultatet e anketës.

PËRMBYLLJA

Kjo anketë u krye me qëllimin për të shqyrtuar qëndrimet e qytetarëve shqiptarë ndaj institucioneve të sigurisë, drejtësisë dhe perceptimin e tyre ndaj korrupsionit.

Besimi i qytetarëve tek institucionet publike është themeli mbi të cilin ndërtohet legjitimiteti i tyre dhe është thelbësor për ruajtjen e kohezionit social. Besimi i publikut është i rëndësishëm për zbatimin e suksesshëm të një game të gjerë politikash publike dhe për ofrimin e duhur të shërbimeve publike. Prandaj, besimi i publikut çon në respektim më të lartë të legjislacionit dhe gjithashtu nxit angazhimin dhe kontributin e qytetarëve.

Rezultatet e kësaj anketë tregojnë se qytetarët shqiptarë kanë besim të ulët tek institucionet e sigurisë dhe drejtësisë. Publiku është skeptik ndaj integritetit, drejtësisë, si dhe pavarësisë së institucioneve publike nga ndikimi politik, të cilat janë të gjitha tregues të rëndësishëm të besimit publik. Shumica e të anketuarve nuk kanë pasur asnjë kontakt me institucionet. Në disa raste, kjo mungesë kontakti mund të ndikojë edhe në perceptimin e qytetarëve ndaj tyre.

Besimi tek institucionet e sigurisë dhe institucionet që kanë lidhje me sigurinë, është përgjithësisht i ulët. Forcat e Armatosura janë institucioni më i besuar, megjithëse asnjë institucion nuk gëzon besimin e shumicës së qytetarëve. Policia e Shtetit, i cili është institucioni kryesor për ruajtjen e rendit dhe sigurisë publike, zbatimin e ligjit dhe parandalimin, zbulimin dhe hetimin e veprimtarive kriminale, ka një nivel besimi relativisht të ulët tek qytetarët.

Besimi tek institucionet e drejtësisë është ndër më të ulëtat. Më shumë se pesë vjet pas miratimit të "Reformës në Drejtësi" në Shqipëri – e cila synonte të trajtonte perceptimin e përbashkët të një sistemi drejtësie të papërgjegjshëm, të ndikuar dhe joefikas – gjykatat dhe prokuroritë ende perceptohen si shumë të korruptuara dhe të ndikuara nga politika. Në anën pozitive, institucionet e sapokrijuara të drejtësisë (SPAK) janë më të besuarat nga qytetarët.

Për sa i përket korrupsionit, fenomeni konsiderohet ende si shumë i përhapur nga të anketuarit. Ky perceptim i përgjithshëm është gjithashtu në përputhje me Indeksin e Perceptimit të Korrupsionit 2020 të Transparency International, ku Shqipëria renditet e 104-ta nga 180 vende. Vlen të theksohet se edhe pse qytetarët janë të vetëdijshëm për përhapjen e gjerë të korrupsionit në institucionet publike, shumica e qytetarëve nuk e konsideron korrupsionin si kërcënim ndaj sigurisë kombëtare.

Në përgjithësi, rezultatet e kësaj ankete tregojnë se shumica e qytetarëve shqiptarë kanë besim të ulët tek pjesa më e madhe e institucioneve të sigurisë dhe drejtësisë dhe e perceptojnë korrupsionin si të përhapur. Një perceptim i tillë mund të pasqyrojë realitetin e situatës në vend, mund të jetë pasojë e komunikimit të dobët publik nga këto institucione ose mund të ketë arsye të tjera. Pavarësisht nga kjo, duke qenë se

besimi i publikut tek institucionet është thelbësor për ruajtjen e kohezionit social, është e nevojshme që çdo institucion të shqyrtojë faktorët që çojnë në një skepticizëm të tillë dhe të shtojë përpjekjet dhe ta trajtojë këtë skepticizëm.

Siguria përbën një funksion themelor të shtetit dhe një prej aspekteve më përcaktuese të çdo shoqërie demokratike dhe shtet të së drejtës. Në nivel individual dhe komunitar, perceptimet dhe vendimmarrja e përditshme formësohen dhe ndikohen edhe nga një larmi problemesh që lidhen me sigurinë. Po ashtu, ngjarjet dhe çështjet ndërkombëtare që prekin sigurinë ndikojnë mbi politikën dhe vendimmarrjen në nivel kombëtar. Në një sistem demokratik, që bazohet në zgjedhjet e lira dhe delegimin e vendimmarrjes nga qytetarët tek zyrtarët publikë, shqyrtimi dhe reflektimi i qëndrimeve dhe opinioneve të qytetarëve është domosdoshmëri si për hartimin e politikave të sigurisë ashtu edhe për vlerësimin e zbatimit dhe efektshmërisë së tyre.

Katalogimi në botim **(CIP)**

Biblioteka Kombëtare e Kosovës – "Pjetër Bogdani"

327(496.5)"2022"(047)

Dyrmishi, Arjan

Perceptimi ndaj sigurisë publike, kërcënimeve të brendshme dhe të jashtme ndaj sigurisë në Shqipëri : anketa e WBSB në Shqipëri : raporti i vendit #2, 2022 / Arjan Dyrmishi, Romario Shehu. – Prishtinë : QKSS, 2022. – 22 f. : ilustr. ; 28 cm.

Siguria publike -- Perceptimi -- Raporte -- 2022 -- Shqipëri

1. Shehu, Romario

ISBN 978-9951-799-46-1

Aleph [000100251]

ISBN 978-9951-799-46-1

9 789951 799461

